

ARTIS MICROPIA

Paddenstoelen

Verspreiders van sporen

Paddenstoelen zijn er in allerlei kleuren en maten. Je komt ze vooral in de herfst tegen, bijvoorbeeld in het bos of op dode boomstammen. Ook al zijn paddenstoelen vaak helemaal niet zo klein, toch horen ze bij de microben. Ze zijn namelijk deel van een schimmel.

Sommige schimmels bouwen een heel netwerk van draden onder de grond. Daar kunnen dan paddenstoelen uit groeien.

In de paddenstoelen zitten de sporen, de zaadjes van de schimmel. Bij veel paddenstoelen zitten de sporen onder de hoed verstopt. Als het waait, dwarrelen die sporen mee met de wind. Soms verspreiden ze zich ook doordat ze in de vacht van dieren terechtkomen. Waar zo'n spore neerkomt, kan weer een nieuwe schimmel gaan groeien.

Sporen zijn heel erg klein. Om ze toch te kunnen zien, ga je een sporenafdruk en een sporenkijkdoos maken.

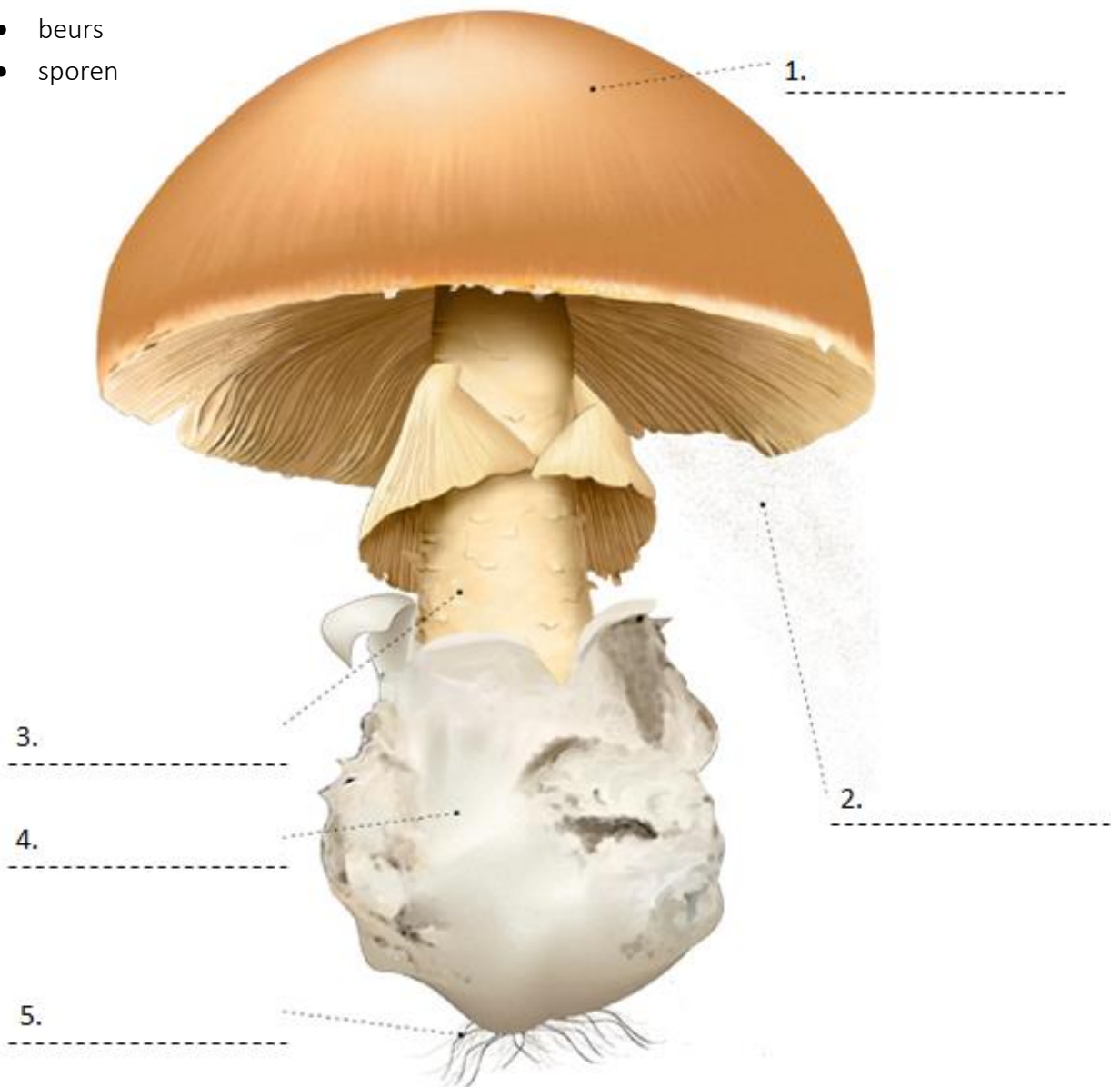
Deel 1

Benoem de onderdelen van de paddenstoel

Paddenstoelen hebben allerlei verschillende vormen. Sommige zijn bol, andere zijn lang en smal. De bekendste paddenstoelen hebben een grote hoed en een lange steel, zoals de paddenstoel hieronder.

Kun jij de juiste namen op stippelijntjes zetten?

- steel
- schimmeldraad
- hoed
- beurs
- sporen

Deel 2

Maak een sporenafdruk

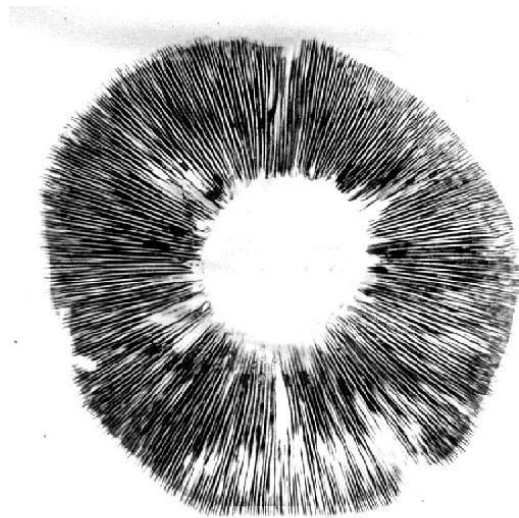
Tover de sporen uit de hoed van een paddenstoel en maak zelf een sporenafdruk!

Wat heb je nodig?

- een grote champignon, bijvoorbeeld een portobello
- een blad papier
- een glas of kom
- een mesje
- haarspray

Aan de slag!

1. Snij voorzichtig de hoed van de paddenstoel af.
2. Droog de paddenstoelen een paar uur op de verwarming of in de vensterbank.
3. Leg vervolgens de hoed van de paddenstoel op het papier.
4. Zet de kom (of het glas) op z'n kop over de paddenstoel.
5. Laat de hoed van de paddenstoel twee dagen onder de kom liggen. Niet aanraken, want dan kan je afdruk makkelijk mislukken.
6. Haal na die twee dagen de kom van het papier en til de paddenstoel voorzichtig van het papier. Daar komt je afdruk tevoorschijn!
7. Let op, de sporen liggen nu los op het papier. Wil je je afdruk bewaren, spuit er dan voorzichtig haarspray op. Zo zet je de sporen vast op het papier.
8. Even laten drogen, en klaar is je afdruk.

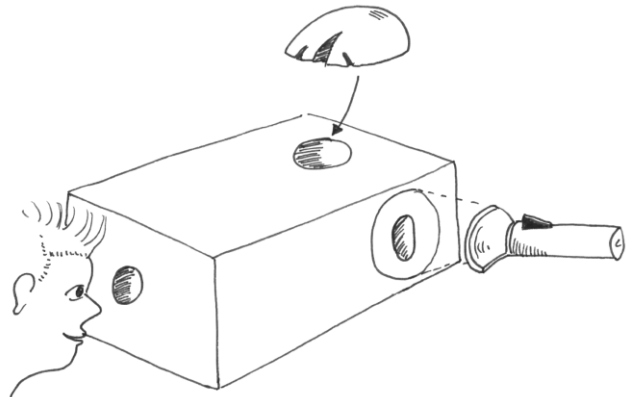
Deel 3

Maak je eigen sporenkijkerdoos

Met een sporenkijkerdoos kun je sporen ook zichtbaar maken. Je kunt ze zelfs uit de hoed van een paddenstoel zien dwarrelen.

Wat heb je nodig?

- een schoenendoos
- een schaar of een prikpen
- een kwast
- zwarte verf
- een sterke lamp, zoals een goede zaklamp
- een paddenstoel

Aan de slag!

1. Kijk goed naar de tekening hierboven.
2. Maak met de schaar of de prikpen een gat in de deksel van de schoenendoos. Dit gat moet nét iets kleiner zijn dan de hoed van de paddenstoel.
3. Maak een kijkgat in de voorkant van de doos.
4. Maak een derde gat in de zijkant van de doos. Zorg ervoor dat dit gat precies om de hoek zit van het gat in de deksel, dus even ver van de achterkant van de doos.
5. Verf de binnenkant van de schoenendoos helemaal zwart. Vergeet ook de binnenkant van de deksel niet!
6. Laat de verf drogen.
7. Snij voorzichtig de hoed van de paddenstoel af.
8. Leg nu de hoed van de paddenstoel op het gat in de deksel.
9. Schijn met het de zaklamp door het gat in de zijkant van de doos. Kijk nu door het gat aan de voorkant.
10. Tik op de hoed van de paddenstoel. Zie je de sporen al vallen?

Wil je meer weten over paddenstoelen en hun sporen? Of wil je nog andere experimenten doen? Ga dan naar micropia.nl.